

Poslední bitva vzplála

DNES

24. 11. 2015

Konečný verdikt nad zákonem o registru smluv může být tečkou za tažením proti korupci, které se prohnalo českou politikou.

Miroslav Korecký

komentátor MF DNES

Pamatujete si ještě bohužel názvy všech těch organizací a spolků, které před časem zcela ovládly naši politiku i celý veřejný prostor? Rekonstrukce státu, Inventura demokracie, Oživení, Nadační fond proti korupci, Otevřená společnost... Protikorupčním vlčákům se svitem v očích se v době Nečasovy vlády povedlo národu vsugerovat, že boj s korupcí není jen samozřejmá součást, ale přímo hlavní smysl, směr či vize celé politiky.

Vládnoucí pravíková garnitura se snažila, hladila vlčáky po srsti, ale bylo jí to málo platné. Musela od válu a nový, protikorupční étos přivedl na výsluní jinou konstelaci včetně ANO a Úsvitu, dvou zbrusu nových hnutí, která vlastně ani nic jiného, než že zatočí s korupčníky, neslibovala.

Tak proto možná už o všech těch bojovnících se zlodějnou a úplatkářstvím není moc slyšet, když je u moci jejich vláda, která korupci mýtí ohněm i mečem? Pravda je trochu jiná a příznačný pro ni je nekonečný příběh zákona o registru smluv, o němž má dnes definitivně rozhodnout Sněmovna.

Byl to jeden z úhelných kamenů protikorupčního tažení. Každá smlouva uzavřená veřejným subjektem musí být veřejná. A pokud někdo jakoukoliv smlouvu do tří měsíců nepověsí na internet, automaticky

přestává platit. Jak krásné a jednoduché. Ačkoliv si tento zákon vetkla do koaliční smlouvy nová vládní sestava a má řadu stoupců i v opozici, bitva o něj zuří už více než tři roky. Text se pomalu obrušoval, vložila se do něj spousta výjimek pro rovné a rovnější, zdvihla se laťka, od jaké cifry se musí smlouvy zveřejňovat. A poslední ránu z milosti přidal Senát - navrhuje nezveřejněné smlouvy jen pokutovat, ne automaticky zneplatnit.

Co se to stalo s tím protikorupčním svitem v očích? Ukázalo se snad, že ďábel se skrývá v detailech? Nebo si všichni světlo-noši morální integrity na registru smluv jen vědomě nahnali body v předvolební kampani - a pak ho odložili jako nepotřebnou veteš? I v dalších osmi slibovaných protikorupčních zákonech se totiž na výraznější posun jenom čeká - majetková příznání, centrální nákupy, přísnější financování stran, rozšíření pravomocí NKÚ...

Paradoxně tak jediným zákonem sepsaným skutečně podle diktátu protikorupčních vlčáků zůstává zákon o veřejných zakázkách z dob Nečasovy vlády. Ta byla systematicky ostřelována protikorupční národní frontou, na tomto tématu si honily triko Bártovy Věci veřejné a po nich LIDEM Karolíny Peake, oranžový Senát tlačil kabinet, aby byl „klacek na korupci“ ještě tvrdší - a výsledkem byl zákon o zakázkách, který zakázky úplně zmrazil. Zákon, na jehož základě jsou dodnes třeba starostové při plánování opravy střechy místní sokolovny jednou nohou v kriminále. Zákon, který Evropská komise považuje za nejstriktnější v celé EU.

Zákon o registru smluv vyvolal podobné obavy a jeho vyhlídky jsou nejisté. Ať už ale ta dnešní poslední bitva dopadne jakkoliv, kéž verdikt přispěje k tomu, aby se situace zklidnila a boj s korupcí opět dostal v politice takové místo, jaké si reálně zaslouží.